

สถานะความเหลื่อมล้ำของไทย

ดัชนี GINI ด้านรายได้จากการประกอบอาชีพซึ่งหักบทบาทของเงินช่วยเหลือออก ชี้ว่าความเหลื่อมล้ำของไทยเพิ่มขึ้นหลังปี 2558 โดยปัจจัยที่เชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำได้แก่ การมีหัวหน้าครัวเรือนสูงอายุ การไม่สามารถึงอินเทอร์เน็ต และการอยู่ในภาคเกษตร

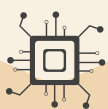
ความเหลื่อมล้ำไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ และนโยบายรับมือ

สรุปเนื้อหาจากงานสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษา "โครงการศึกษาการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจยุคใหม่"

ความท้าทายจากบริบทการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ต่อความเหลื่อมล้ำ

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

การขยายตัวของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม การทดแทนแรงงานด้วยเทคโนโลยี และการขยายบทบาทของข้อมูล ส่งผลให้สภาพการทำงานของแรงงานจำนวนมากขาดความมั่นคง เพิ่มแนวโน้มการผูกขาดโดยธุรกิจขนาดใหญ่ เสี่ยงจะเกิดการทำการค้าที่ไม่เป็นธรรมกับธุรกิจรายย่อย

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

สัดส่วนประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับวัยเด็กและวัยแรงงาน ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่ยากจนมากขึ้น อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้น ลดทอนศักยภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพิ่มค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกและการเกิดขึ้นของภัยพิบัติบ่อยครั้ง ประชากรรายได้น้อยมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากอยู่ในอาชีพและพื้นที่ที่ต้องเผชิญความเสี่ยงจากสภาพอากาศสูง และมีความสามารถในการป้องกันและฟื้นตัวต่ำ

การฟื้นฟูหลังโควิด-19

แต่ละกลุ่มคนในสังคมไทยได้รับผลกระทบจากโควิด-19 รวมถึงมีความสามารถในการฟื้นตัวไม่เท่ากัน กลุ่มรายได้น้อยโดยเฉพาะแรงงานและผู้ค้ารายย่อยได้รับผลกระทบรุนแรง ยาวนาน และฟื้นตัวได้ช้ากว่ากลุ่มอื่น เสี่ยงกลายเป็นกลุ่มที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

นโยบายรับมือกับความท้าทาย

บทเรียนจากนโยบายลดความเหลื่อมล้ำในต่างประเทศ

ความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำในประเทศฝรั่งเศส แคนาดา ฟินแลนด์ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ มาจากนโยบายที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากระบบตลาด ได้แก่

1. นโยบายการกระจายรายได้แรงงาน เช่น การส่งเสริมบทบาทสหภาพแรงงาน
2. นโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย โดยติดตามและกำกับการแข่งขันทางการค้า และส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยระดับท้องถิ่น
3. การปรับการใช้จ่ายของรัฐให้ส่งเสริมประโยชน์กับผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
4. นโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
5. นโยบายปฏิรูปที่ดิน

ข้อเสนอแนะนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในไทย

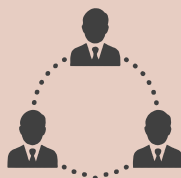
นโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศ

1. พัฒนาความสามารถในการต่อรองและเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเจรจาข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น ข้อตกลงการค้าขายคาร์บอน
2. กำหนดกฎว่าด้วยสินค้าเกิดสินค้าและที่มาของแรงงาน เพื่อสนับสนุนผู้ผลิตในประเทศ
3. ช่วยเหลือแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการค้าระหว่างประเทศ
4. ช่วยจับคู่ระหว่างธุรกิจ เพื่อช่วยเหลือด้านข้อมูลและอำนาจต่อรองให้กับรายย่อย

นโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย

1. เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อยและตลาดท้องถิ่น
2. นำธุรกิจรายย่อยเข้าสู่ระบบโดยไม่คิดภาษีย้อนหลัง
3. ให้ความสำคัญกับการจับคู่ธุรกิจ เพื่อให้กิจการขนาดเล็กสามารถเชื่อมต่อกับธุรกิจที่มีศักยภาพ
4. ส่งเสริมการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน SME

นโยบายสนับสนุนภาคเกษตร

1. อุดหนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเป็นการอุดหนุนที่ผูกกับการปรับใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ภาคเกษตรพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต
2. สนับสนุนเครื่องมือและทุนของกลุ่มเกษตรกร
3. พัฒนาศักยภาพและความรู้เกษตรกร ทั้งทักษะการผลิต และทักษะการตลาด
4. สร้างตลาดในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

นโยบายอื่น ๆ ที่สำคัญ

1. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี
2. ส่งเสริมการทำงานของผู้อยู่สูงอายุ
3. ฟื้นฟูแรงงานและผู้ค้าในเศรษฐกิจนอกระบบจากผลกระทบของโควิด-19